

KOMMENTÁR

Bonyodalmak a NATO keleti szárnyán

Törökország, mint a NATO egyik legerősebb hadseregének birtokosa az utóbbi időben egyre aktívabb, önjáróbb és kevésbé figyel szövetségesei aggodalmaira. Mint a Mediterránium egy középhatalma, nem csak a szomszédos Szíriában lép fel a kurd milíciákkal szemben, de Líbiában is megjelent. Exportképes fegyveriparán keresztül is igazán jelentős szereplővé vált, hiszen túl azon, hogy hazánk is török harcjárműveket vásárol jelentős számban, Azerbajdzsán is nagy részben ilyen eredetű drónokkal nyerte meg az örményekkel szemben lezajlott konfliktust.

Az elmúlt időszak incidensei valószínűleg stratégiai-politikai szinten is nyilvánvalóvá tették, hogy egy nagyobb eszkaláció elkerülésére ésszerű megoldás lenne a NATO keleti szárnyának két nagy tagállama között egy közvetlen kapcsolat létrehozása. A migrációkezelés kapcsán előforduló problémás helyzetek, a ciprusi krízis felmelegedése a kontinentális talapzat olajlelőhelyei miatt, sőt azóta még az Sz-400 légvédelmi rakétaütegek tesztje (egy NATO-gyakorlatról hazatérő F-16-os bemérésével, majd más alkalommal gyakorló lövészzettel) is azt jelzik, hogy Erdogan kormánya nem fogadja el senkitől a mozgásterének korlátozását.

Emlékezetes, hogy az F-35-ös vadászgépek beszerzési és gyártási programjából az orosz eredetű légvédelmi-komplexumok megvásárlása miatt került ki Törökország. Az USA azt is kikötötte, hogy az eszközöket – ha már megvette – ne üzemelje be a szövetséges. Ez a kikötés nem teljesült, így most komoly várakozás előzi meg az épp változóban lévő amerikai adminisztráció válaszlépését ebben a különösen kényes helyzetben.

<https://www.defenseone.com/threats/2020/10/greece-joins-turkey-russia-s-400-saga-and-congress-wants-answers/169103/>

<https://www.militarytimes.com/news/your-military/2020/10/25/trump-administration-slams-nato-ally-turkey-for-test-firing-s-400-air-defense-system/>

https://www.nato.int/cps/en/natohq/news_178523.htm?selectedLocale=en

AZ ELMÚLT HÓNAP HÍREI

Frissült a Cyberlaw Toolkit (EN)

Új scenáriókkal frissült a NATO Kibervédelmi Kiválósági Központja által is támogatott Cyberlaw Toolkit projekt. A Toolkit jelenleg 19 konfliktus-forgatókönyvet elemez végig nemzetközi jogi szempontból, és igyekszik rendszerezni azokat a kérdéseket, amelyekre egyelőre generálisan elismert, átfogó, egyezményekből fakadó szabályozási keret még nem adott.

<https://ccdcoe.org/news/2020/cyber-law-toolkit-new-scenarios-call-for-submissions/>

<https://cyberlaw.ccdcoe.org/>

Kommunikációs zavar az új START egyezmény sorsa körül (EN)

Október elején ellentmondásos nyilatkozatok érkeztek arról, hogy az új START egyezmény hatálya kiterjed majd a harcászati nukleáris fegyverekre is. Az amerikai fél bejelentését az orosz diplomácia gyorsan cáfolta. A jövő februárban lejáró szerződés tartalmáról a felek továbbra sem tudtak megegyezni. A hónap végén viszont az orosz vezetés javaslatot tett egymás bázisainak kölcsönös ellenőrzésére.

<https://www.defenseone.com/policy/2020/10/us-russia-has-agreed-extend-new-start-tactical-nukes-russia-no-we-havent/169221/>

<https://www.militarytimes.com/news/your-military/2020/10/26/putin-offers-nato-inspection-of-military-sites-after-demise-of-nuclear-arms-pact/>

A katonai rendészet szerepe hibrid konfliktusokban (EN)

A NATO Hibrid Kiválósági Központ, és a Katonai Rendészeti Kiválósági Központ közös webinárjában a Krím és a kelet-ukrán régió példáin keresztül mutatták be az előadók, milyen kihívásokkal, feladatrendszerrel szembesülhetnek ilyen közegben a katonai rendészek.

<https://www.hybridcoe.fi/news/hybrid-coe-contributes-to-nato-military-police-centre-of-excellence-webinar-on-military-police-in-hybrid-war/>

<https://mpcoe.org/event,204,military-police-in-hybrid-war-15-oct-2020>

Az EU és az USA is személyi szankciókat vezet be a belorusz vezetés egyes tagjai ellen (EN)

Az augusztus 9-i, nemzetközi megfigyelők által visszaélésekkel terhelt választásokat követően Fehéroroszországban azóta is állandóan a sztrájkok, tüntetések, lázongások.

<https://www.defenseone.com/policy/2020/10/white-house-eu-slap-new-sanctions-belarus-officials/168979/>

Különleges jogrendi tanulmánykötetet jelentetett meg a Magyar Katonai Jogi és Hadijogi Társaság (HU)

Társaságunk és különösen egyes kutató tagtársaink évek óta egyre több figyelmet szentelnek a védelem és biztonság erősítésének, illetve az ezzel összefüggő szabályozási és intézményi kérdéseknek, valamint ezek részeként a különleges jogrend témakörének. Az e témakörben keletkezett elméleti, történeti és rendszertani írásművek átdolgozott változataiból, továbbá új tanulmányokból áll a “Szkülla és Kharübdisz között” címet viselő, Dr. Farkas Ádám PhD százados úr és Dr. Kelemen Roland egyetemi tanársegéd úr szerkesztésében megjelent tanulmánykötet, mely az alábbi linken letölthető.

Társaságunk álláspontja szerint a védelem és biztonság szabályozásának kérdéseire az eddigieknél jóval nagyobb figyelmet kell fordítani mind szakmai, mind tudományos, mind pedig döntéshozatali értelemben, mivel a szabályozást meghatározó technológiai, társadalmi és nemzetközi politikai környezet, továbbá az ezekből következő biztonsági erőter is korszakos változáson ment keresztül ez elmúlt években, amihez csak rendszerszerű és széles spektrumú fejlesztésekkel, megújulással lehet felzárkózni. A védelem és biztonság szavatolás rendszerszerű megközelítésén belül ennek megfelelően a különleges jogrend kérdése is kulcsfontosságú, aminek az Alaptörvény néhány napja benyújtott kilencedik módosítása előtt a járvány miatti veszélyhelyzet, még korábban pedig Európa-szerte a terrortámadások adtak aktualitást. E témához jelen kötet, bízunk benne, hogy hasznos gondolatokkal tud csatlakozni és ezzel is inspirálni tudja a téma kapcsán a konstruktív diskurzust, mindvégig szem előtt tartva azt, hogy a különleges jogrendre nem különálló intézményként, hanem az állam védelmi és biztonsági feladatait és eszközrendszerét szabályozó rendelkezések rendszerének részeként javasolt tekintetni.

<http://www.hadijog.hu/kulonleges-jogrendi-tanulmanykotetet-jelentetett-meg-tarsasagunk/>

Szerkesztők:

Dr. Vikman László főhadnagy

Dr. Spitzer Jenő hadnagy

Magyar Katonai Jogi és Hadijogi Társaság

Elérhetőségek:

1055 Budapest, Markó u. 27. III. em. 15-17/A.

Levelezési cím: 1525 Bp. Pf. 728.

Telefon: +36 (1) 332-5930/313

Fax: +36 (1) 332-5930/238

E-mail: hadijog[kukac]hadijog.hu

2020. november 28.

A hírlevélben foglalt vélemények, állásfoglalások nem tükrözik sem a Magyar Katonai és Hadijogi Társaság, sem a Honvédelmi Minisztérium, sem a Magyar Honvédség hivatalos álláspontját. Az idézett honlapok és hivatkozások a nyílt Interneten elérhetők, dominánsan az EU és a NATO szövetséges országok területén működnek, megfogalmazott állításokkal, tartalmukkal kapcsolatban a szerkesztők szakmai és világnézeti forráskritikát javasolnak. A Memorandum elsődleges célja a figyelemfelhívás, gondolatébresztés és tájékoztatás a katonai jog és hadijog tekintetében is releváns témákban.